

Kommunförvaltningen

Dnr: Ks 2016/471

Handlingsplan mot Våldsbejakande extremism

Våldsbejakande extremism

Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar hot och våld för att uppnå ett ideologiskt mål. Antalet personer som söker sig till dessa rörelser ökar, enligt SÄPO, konstant och detta nationella problem måste tacklas kraftfullt på lokal nivå för att inte på sikt utgöra ett nationellt hot.

I en demokrati har alla rätt att uttrycka sina politiska åsikter, även sådana som kan uppfattas som kan uppfattas som obekväma. Politiska handlingar som står i strid mot demokratins grundläggande spelregler kan dock aldrig accepteras. Det är därför viktigt att värna demokratin mot våldsbejakande extremism.

I SOU 2016:92 pekas tre olika miljöer ut där våldsbejakande extremism kan förekomma; den autonoma vänsterextremistiska miljön, den högerextremistiska vit makt miljön, samt den islamistiska extremistiska miljön. Oavsett bakomliggande anledning behöver arbetet för att motverka våldsbejakande extremism utvecklas.

I Sverige vistas och verkar personer och grupperingar från alla dessa tre miljöer. Det har förekommit att grupper med extrema åsikter etablerat sig i Vellinge.

Syfte

Utifrån SOU 2016:92 är syftet med handlingsplanen mot våldsbejakande extremism:

- Att motverka riskerna för att personer i kommunen lockas in i våldsbejakande organisationer
- Att synliggöra hur arbetet ska bedrivas inom kommunens ansvarsområden
- att öka kunskapen om individens möjlighet att själv påverka utvecklingen genom en god människosyn, sund åsiktsbildning och öppenhet mot andra i sin omgivning

POST 235 81 Vellinge
BESÖK Norrevångsgatan 3
TELEFON 040-42 50 00
FAX 040-42 51 49
E-POST vellinge.kommun@vellinge.se
WEBB Vellinge.se

BANKGIRO 5896-1467
ORG. NR 212000-1033

Mål

Att Vellinge ska vara utan inslag av hot, våldsbejakande extremism, rasism, intolerans och andra inslag som kan skada trygga mellanmänskliga relationer.

Ansvar och samordning

Arbetet måste bedrivas på olika nivåer i organisationen. Ansvaret är därför brett fördelat och samordning är viktig.

Demokratifrämjande arbete

Att Vellinge håller samman med jämlika levnadsvillkor för alla barn och unga är en grund för att personer inte dras till våldsbejakande extremism miljöer. Det främjande arbetet är ett strategiskt arbete med att värna demokrati, mänskliga rättigheter, barnens rättigheter, jämlikhet och jämställdhet i Vellinge kommun.

Det främjande perspektivet är viktigt eftersom sambandet mellan extrema åsikter och att befinna sig i riskzonen för sociala problem inte alltid finns. Extrema åsikter kan mycket väl utvecklas hos människor som inte är tidigare kända av myndigheter. En del av främjandeperspektivet återfinns i lagstiftning, såsom tex socialtjänstlagen, skollagen och plan- och bygglagen.

Det främjande perspektivet företräds i Vellinge av kommunens vision, arbete med värdegrund och långsiktig social hållbarhet. Alla förvaltningar och bolag i Vellinge kommen är ansvariga för förverkligandet.

- Hela kommunens personal har ett ansvar att representera kommunens värdegrund i mötet med medborgarna.
- Alla chefer har ansvar för att personalen har kunskap om och följer kommunens riktlinjer och policies.

Styrdokument	Ansvar	Samordning	Rapporterar till
Vision och värdegrund	Hela förvaltningen	Kommundirektören	KS
Handlingsplan integration	Hela förvaltningen	Avdelningschef omsorg	KS
Plan och riktlinjer för hantering av hot och våld mot förtroendevalda	Säkerhetschefen	Kommundirektören	KS

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet ska ske inom ramen för ordinarie verksamhet.

Vellinge kommuns arbete mot hot, våldsbejakande extremism och extremt våld bygger på samverkan inom kommunen och med andra aktörer i samhället såsom polis, säkerhetspolis och civilsamhälle. Redan befintlig samverkan inom det brottsförebyggande arbetet och samverkansavtal mellan kommun och polis utgör grunden för samverkan.

Kommunstyrelsen ansvarar för att leda och samordna arbetet mot våldsbejakande extremism.

Trygghetsansvarig har det samordnande uppdraget. I det ingår:

- Uppdrag som Vellinge kommuns kontaktperson gentemot den nationella samordnaren
- Stödja och stimulera samverkan inom kommunen, med andra myndigheter och med civilsamhället
- I samverkan med polis och säkerhetspolis tillse att det finns aktuella lägesbilder
- Genom deltagande i relevanta nätverk ansvara för omvärldsbevakning och informationsspridning inom kunskapsområdet
- Ansvara för att förtroendevalda, chefer och medarbetare har relevant kunskap och kompetens
- Ansvara för att det finns tydlig och saklig information och kommunikation
- Följa upp och utvärdera det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism och extremt våld

Förvaltningens olika delar har inom sina respektive områden ett ansvar att arbeta med frågor kring våldsbejakande extremism. I ansvaret ingår också att anmäla alla tendenser till våldbejakande extremism till kommunens trygghetsansvarig.

När en anmälan kommer in till trygghetsansvarig händer följande:

1. Trygghetsansvarig analyserar anmälan
2. Trygghetsansvarig kallar samman styrgrupp bestående av verksamhetschef för individ och familjeomsorgen, biträdande utbildningschef, kommunpolisen och trygghetsansvarig

3. Styrgruppen analyserar och tar fram en handlingsplan med aktiviteter och ansvariga
4. Ingripande mot individer och grupper är polisens ansvar och befogenhet
5. Stöd till utsatta eller drabbade individer och familjer är individ- och familjeomsorgens ansvar

Styrdokument	Ansvar	Samordning	Rapporterar till
Samverkansavtal kommun och polis	Trygghetsansvarig	BRÅ	KS
Plan för drogförebyggande arbete	Berörda avdelningar		Respektive nämnd
Handlingsplan mot våldsbejakande extremism	Trygghetsansvarig	Trygghetsansvarig	KS
Handlingsplan för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete	Hela förvaltningen	Säkerhetschef och Trygghetsansvarig	KS

Stöd och ingripande

Det kan bli aktuellt med ingripande mot individer och grupper vilket är säkerhetspolisens och polisens ansvar och befogenhet.

Stöd till utsatta eller drabbade individer och familjer är socialtjänstens ansvar. Kunskapsstöd finns hos Nationella samordnarens kansli och Röda korsets stödtelefon. Syftet med stödtelefonen är främst att stödja oroliga anhöriga till individer som är på väg att ansluta sig till extremistiska miljöer. Även kommuner, organisationer och myndigheter kan vända sig till stödtelefonen för att få information, rådgivning och stöd.

Stödlinjen 020-100 200 är bemannad på vardagar klockan 09:00-15:00.

Nationella samordnarens kansli har sammanställt ett utbildningsmaterial, Samtalskompassen, som riktar sig till personal som möter personer, framförallt unga, i riskzonen för radikaliserings.

Samtalskompassen finns på <http://www.samordnarenmotextremism.se/>

Särskilda risker med arbetet

Arbetet mot våldsbejakande extremism är förenat med en rad risker som måste hanteras.

Alla chefer och medarbetare i Vellinge kommun som arbetar med att motverka våldsbejakande extremism har ett ansvar att beakta de särskilda risker med arbetet som finns beskrivna i handlingsplanen.

Demokrati och mänskliga rättigheter

En utmaning är att se till att arbetet fokuserar på hot och våldshandlingar och inte inkräktar på demokratiska principer som yttrande-, åsikts-, förenings- och mötesfrihet. För att säkerställa detta bör arbetet kopplas till arbete för mänskliga rättigheter och demokrati.

Social oro

Händelser i omvärlden kan förstärka den sociala oron lokalt. Det är viktigt med omvärldsbevakning och insatser för att motverka social oro i kommunen.

Stigmatisering

Man måste beakta risken för att invånare stigmatiseras och religiösa begrepp används på ett sådant sätt att de kopplas till våldsbejakande extremism. Kommunens sätt att kommunicera arbetet är betydelsefullt.

Förtroendet för myndigheter

Arbetet mot våldsbejakande extremism ska bedrivas med tydlighet och transparens och det är angeläget att genomförda insatser ger effekt, så att inte människors tillit till myndigheter undergrävs. Omvärldsbevakning, att följa kunskapsutvecklingen och att löpande följa upp och kvalitetssäkra arbetet, är nödvändigt.

Antagen i kommunstyrelsen 2017-04-03 § 75